

A

B

C

Programma **Dag van de Architectuur** zaterdag 17 juni & zondag 18 juni 2023

toegang & toegankelijkheid

In het weekend van **17 en 18 juni** vieren we weer de landelijke **Dag van de Architectuur**. Zoals ieder jaar organiseert het **ABC Architectuurcentrum** dan in Haarlem e.o. opstellingen, openstellingen, rondleidingen en presentaties in gebouwen en op locaties waar je normaal gesproken niet zo snel (binnen)komt...

Het thema dit jaar is **Toegang & Toegankelijkheid**. We geven aandacht aan voorbeelden en processen waarin architectuur, ontwerp en het gesprek over de stad verwelkomend is. Extra aandacht krijgen een paar gebouwen en locaties die toegankelijk zijn voor iedereen. Want dat is namelijk nog lang niet vanzelfsprekend. Het thema van Universele toegankelijkheid, dat gekoppeld is aan het VN-Verdrag Handicap, vindt nog (veel) te weinig weerklank in de architectuur. Dat blijkt ook uit de reacties van de adviseurs toegankelijkheid die deze dag mede vormgeven en op sommige locaties ook aanwezig zijn.

In deze folder staan eerst in het programma de 5 locaties vermeld die ook het meest toegankelijk zijn voor mensen met een visuele beperking of bijvoorbeeld gebruik maken van een rolstoel. Zo heeft de aftrap plaats in De Schuur. Hier is de afgelopen jaren veel aandacht besteed het pand toegankelijk te maken voor iedereen. Hier en op enkele andere plaatsen zijn adviseurs toegankelijkheid aanwezig.

De Haarlemse Dag van de Architectuur start op **zaterdag 17 juni om 10.00 uur (inloop vanaf 9:30 uur)** in **De Schuur**, gevolgd door tal van presentaties en openstellingen. Ook op de **zondag 18 juni** vindt er nog een activiteit plaats. Vanaf 14.00 uur spreken we in het ABC over **Toegang & Toegankelijkheid** met direct betrokkenen, architecten, opdrachtgevers en publiek.

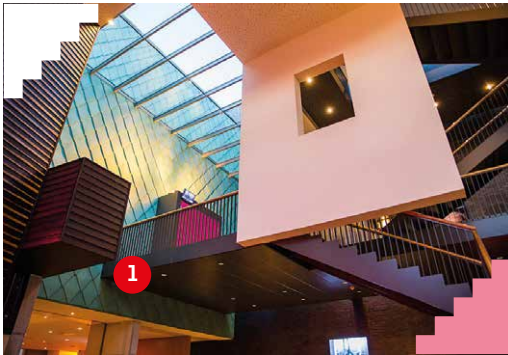
In dit programma staan alle activiteiten vermeld. Op de website van het ABC www.architectuurhaarlem.nl staan als eerste eventuele wijzigingen en aanvullingen vermeld ten opzichte van dit gedrukte programma. **We wensen je veel plezier!**

Scan de qr-code voor gesproken tekst over locatie 1 t/m 5.

ZATERDAG 17 juni

1. Opening en Aftrap in De Schuur Lange Begijnestraat 9 | 10:00 – 11:15 uur (inloop vanaf 9:30 uur)

Na het welkomstwoord door ABC-directeur **Gabriël Verheggen** is het woord aan **Ricsi van Beek**, senior stedenbouwkundige bij de gemeente Haarlem.

Inleiding: toegankelijkheid stad Presentatie Ricsi van Beek, senior stedenbouwkundige gemeente Haarlem

De toegankelijkheid van de stad wordt per dag een groter thema. De stad is immers van ons allemaal en een goed functionerende stad is toegankelijk voor iedereen. In het verleden heeft die toegankelijkheid plekken opgeleverd die ook vandaag de dag nog een bijzondere positie innemen in de stad. Zo zijn oude wagenpleinen, zoals het Haarlemse Houtplein, nog steeds herkenbaar als bruisende en drukke plekken aan de rand van de binnenstad. Haarlem zet in op het terugdringen van

het autoverkeer. Hierdoor ontstaat ruimte om de bijzondere plekken te beschouwen als toekomstige dynamische pleisterplekken die de binnenstad verbinden met aanliggende woonwijken. Het teruggeven van deze plekken aan voetganger en fietser biedt grote kansen om de inclusiviteit en toegankelijkheid van de binnenstad flink te verbeteren.

Inleiding: toegankelijkheid gebouw Presentatie Pauline van den Heuven

En hoe zit het met de gebouwen. Hoe toegankelijk zijn die eigenlijk? Dat onderwerp wordt aangestipt door Pauline van Heuven. Zij is oprichtster van Dremelloos Haarlem en zet zich in om de stad meer bewust te maken van deze fysieke en mentale drempels. Alleen het verlagen van een stoeprandje is niet voldoende om bijvoorbeeld mensen in een rolstoel zich welkom te laten voelen. Het gaat er ook om dat je je te allen tijde veilig voelt ook als je net anders bent dan de rest. Pauline is verkozen tot Persoon van het Jaar.

Presentatie De toegankelijkheid van De Schuur | 10:45 – 11:15 uur

Na de aftrap en inleidingen laat Marelle van Rongen, directeur van De Schuur samen met Joost Swarte (onder voorbehoud) zien wat De Schuur allemaal heeft gedaan om toegankelijk te worden voor alle mensen. Zo zijn er aanpassingen gedaan in de kleurstellingen zodat slechtzienden de weg goed weten te vinden maar is bijvoorbeeld ook de balie verlaagd voor mensen in een rolstoel. Adviseurs toegankelijkheid vertellen daarbij wat deze aanpassingen voor hen betekent.

Legenda symbolen

- Toegankelijk voor rolstoel
- Invalidetoilet aanwezig
- Toegankelijk voor slechtzienden
- Gebarentolk aanwezig, onder voorbehoud
- Adviseur toegankelijkheid aanwezig

2. Roeigebouw Heemstede Marisplein 5, Heemstede | Openstelling en rondleidingen door de leden van 11:00 – 16:00 uur

Het verenigingsgebouw uit 1927 is opnieuw voor jong en oud en alles wat daar tussen zit en in het bijzonder voor aangepast sporten weer toegankelijk gemaakt. Een moderne look, een prachtige ontwerp van de architect, een duurzaam gebouw, indoor sportactiviteiten die nu ook bereikbaar zijn met een lift in een veel ruimer (plus 120m²) gebouw dat 7 dagen per week door 1000 actieve leden intensief en met veel plezier gebruikt gaat worden.
Rooijakkers Architecten

3. MAAK: De toekomst begint hier Oudeweg 91-95 | Rondleiding met inleidend verhaal om 11:45, om 13:00 en om 14:00 uur/Terrein open van 11:30 – 16:00 uur

De plek waar vroeger het vuil van Haarlem gedumpt werd, is nu al jaren de bakerplaats voor innovatie en creativiteit. MAAK Haarlem huisvest nu ondernemers en het terrein geeft ruimte aan vernieuwers in circulaire ambachten, digitalisering en bouw. Deze plek groeit de komende jaren door, in omvang en in impact onder de naam C District. Wat ziet en merkt u daarvan? Hoe maken we deze plek en alles wat er gebeurt toegankelijk voor u en uw zintuigen? Kom het ervaren en denk met ons mee.

4. Slachthuisterrein Rockplein 6 | Het café is gedurende de zaterdag open, rondleidingen door architect: tussen 13:00 – 15:00 uur

Het Slachthuisterrein wordt omgebouwd tot het Slachthuishof. Hier komt een mix met aantrekkelijke functies zoals wonen, culturele voorzieningen, horeca, en bedrijvigheid. Het voormalige abattoir is nu een muziekcentrum met een podium en oefenuimtes. Doe mee aan de rondleiding gegeven door de architect van het monumentale complex en zie hoe toegankelijkheid hier is toegepast.
Hans van Heeswijk architecten en van Ommeren Architecten

5. Simon Lévelt A. Hofmanweg 3 | Presentatie en rondleiding architect en eigenaar 14:00 + 14:30 + 15:00 uur/reserveren: 023 534 0584 (max. 25 personen)

Simon Lévelt is een koffiebranderij en thee-pakkerij uit 1826 en sinds 1995 gevestigd in Haarlem. Een nieuwe koffiebrander was aanleiding voor de grote verbouwing. De nieuwbouw verbindt nu het bestaande kantoor met de oude productiehallen. Het geheel heeft een stoere nieuwe jas gekregen met een uitnodigende, houten entree. Tijdens de rondleiding ontdek je de duurzame ambitie van Simon Lévelt en kan je een blik werpen op de productie.
Wouter Kabbes van MOKA architecten

6

6. NH Archief

Jansstraat 40 | Openstelling van
9:00 – 16:00 uur

Onderzoek doen, tentoonstellingen bekijken en koffie drinken in de oudste, in zijn oorspronkelijke vorm bewaard gebleven kerk van Haarlem? Dat kan in de Janskerk, het publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief! De Haarlemse commandierij van Sint-Jan was één van de grootste Johanniterkloosters in Nederland. De kerk is van 2005 tot 2007 verbouwd tot publiekscentrum van het Noord-Hollands Archief. In 2019 is de kerk opnieuw verbouwd. Het publiekscentrum is meer zichtbaar en er is een permanente tentoonstelling over de drukkerij Joh. Enschedé.

8

8. Studentencentrum de Vest

Koepelplein 184 | Openstelling van
11.30 t/m 14.00 uur

De verbouw van het voormalige Huis van Bewaring De Vest is hét voorbeeld van hoe een gebouw transformeert van een plek waar je zo snel mogelijk vandaan wilt tot een veilig, comfortabel en duurzaam monument. Alle installaties, kanalen en leidingen die voorheen het ruimtelijke beeld verstoorde, zijn op een vernuftige wijze weggewerkt. Daardoor komt de heldere gevangenisstructuur weer volledig tot zijn recht. Er valt veel te zien, neem een kijkje in de voormalige cellen die getransformeerd zijn naar comfortabele en duurzame studentenkamers. **Buro van Stigt**

10

10. Binnentuin Koningscarré

Ingang via Huis van Schagen, Koningsstraat 20, doorlopen tot toegangsdeur naar de tuin | Rondleidingen 12:00 en 14:00 uur/
reserveren: 023 534 0584 (max. 15 pers.)

De binnentuin van het Koningscarré is een mooie, grote tuin op het dak van een particuliere parkeergarage midden in het centrum van Haarlem. Omdat aarde te zwaar zou zijn, is bij de aanleg van de tuin gebruik gemaakt van een alternatieve lichtere ondergrond. Mede vanwege de kwetsbaarheid van de constructie is gekozen voor een niet-openbare 'kijk' tuin. Op de Dag van de Architectuur is deze bijzondere tuin exclusief opengesteld en krijgt u een toelichting op de historie en de constructie.

7

12. Maquette van de stad

Gebouw Zijlpoort, Gedempte Oudegracht 2
13:00 – 15:00 uur

In opdracht van de gemeente Haarlem heeft maquettebouwer Adam Doyce Transue (studio Transue) de afgelopen maanden gewerkt aan een hele grote maquette van Haarlem. Het resultaat is een model van 7,5 bij 4,5 meter met een schaal van 1:1500 van de gehele gemeente. De maquette wordt op de Dag van de Architectuur in gebouw De Zijlpoort aan het publiek gepresenteerd. Adam legt uit hoe hij aan het werk ging en wat er nog moet gebeuren.

7

7. Proeftuin Boerhaavewijk

Floris van Adrichemlaan 102 |
Terrein open van 11:00 – 17:00 uur

Onder de naam KIEM: Proeftuin Boerhaavewijk werken architecten samen met bewoners en partners aan een nieuw plan, plek en proces voor de Boerhaavewijk. Sinds 2022 heeft er een scala aan ontmoetingen plaatsgevonden met bewoners en vertegenwoordigers van organisaties en zo werden er ideeën voor de buurt verzameld. Een eerste concreet resultaat wordt op de Dag van de Architectuur gepresenteerd: KIEM Proeftuin, mede mogelijk gemaakt door Stimuleringsfonds Creative Industrie. **Architectenbureau AP+E, Studio dmau, Stadsarchitect Haarlem**

9

9. Oostpoort Center

Diakenhuisweg 21 (hoek Amsterdamsevaart) | Rondleidingen om 12.00 en 13.30 uur door architect/reserveren: 023 534 0584 (max. 25 personen)

Oostpoort Center is een markant gebouw dat vanuit Amsterdam de toegang is naar de Haarlemse binnenstad. Het hoge werkgebouw verwijst naar de oude verdedigingswerken die middeleeuwse steden beschermden. Toen was het de bedoeling om mensen tegen te houden, nu is Oostpoort Center juist een gebouw dat bezoekers verwelkomt. En vanaf de bovenste verdieping heb je een fantastisch uitzicht over de stad! **Architect Max van Aerschot**

11

11. LINK!

Willem Arondéusstraat en Hoek Schipholweg / Prins Bernardlaan | Rondleiding 13.00 uur / reserveren: 023 534 0584 (max. 25 personen)

Het project LINK! Bestaat uit 90 appartementen in de middeldure huur. Het is onderdeel van de transformatie van de Slachthuisbuurt Zuid. Het bouwblok heeft een gemetselde buitenzijde en een verrassende ruimtelijke binnenwereld. Vanuit die binnenwereld vind je de toegang tot de woningen. Het gebouw kent geen achterkanten. Weten hoe dat zit? Kom dan kijken. **HBB Groep, Faro architecten**

6

13. De Vierhoek – 50 woningen

Bouwplaats Tempeliersstraat 35 | Rondleidingen door architecten om 15:00 / 15:30 / 16:00 / 16:30 uur

De Vierhoek is een bijzonder woningbouwplan, met een historisch verhaal dat vertaald is naar het nu. Een uniek puzzelstuk in het centrum van Haarlem. De Vierhoek ligt tussen de Raamsingel en de Tempeliersstraat. Het is opgebouwd uit vier woonblokken op vier hoeken van het terrein, met daar tussenin een uitnodigend en toegankelijk Hof met Hofwoningen. De Haarlemse illustrator en striptekenaar Joost Swarte ontwierp een glas-inloodraam dat in het hoofdgebouw is geplaatst. **Joost Swarte, HBB Groep en HER Architecten, Hosper landschapsarchitectuur**

ZATERDAG 17 juni

ZONDAG 18 juni

14

14. ABC Architectuurcentrum
Gesprek over (on)toegankelijkheid
Groot Heiligland 47 | 14:00 – 15:30 uur

Om het thema van de Dag van de Architectuur verder te verdiepen en verkennen organiseert het ABC op zondagmiddag 18 juni om 14:00 uur een gesprek over toegankelijkheid. Direct betrokken en geïnteresseerden zijn uitgenodigd om deel te nemen. Ervaringen van de zaterdag gaan we dan uitwisselen en we willen ook een aantal vragen aan de orde stellen. Waar gaat het goed wanneer je het hebt over toegankelijkheid voor mensen met een beperking (lichamelijk maar ook wellicht mentaal)? Wat verdient meer aandacht en hoe agenderen we dat thema toegankelijkheid? Waar wordt letterlijk en figuurlijk tegenaan gelopen? Maar ook: hoe ver moet je gaan om het voor iedereen toegankelijk te maken of is dat een illusie? Wat heeft prioriteit?

Aan dit gesprek nemen o.a. deel: **Eva de Raadt** (wethouder Diversiteit & Inclusie/ Coördinator Toegankelijkheid), **Ed Bijman** (architect rolstoel-architectuur), **Pauline van Heuven** (Drempelloos Haarlem), **Paula Willems** (adviseur toegankelijkheid), **Anneke Spielman** (Ontwikkelingsmanager AM), **Niels Noordeloos** (onderzoeker PBTconsult), **Wouter Kabbes** (architect), **Jurgen van der Ploeg** (architect), **Sjuul Cluitmans** (architect), **Yuen Kwan Lo** (De Schuur) en vertegenwoordigers corporaties en gemeente.

14. Afsluitende borrel ABC
Groot Heiligland 47 | 16:00 – 18:00 uur

Deze bijzondere dag sluiten we af in het ABC Architectuurcentrum Haarlem met een borrel om met elkaar na te praten en ervaringen te delen. Ook hier is iedereen welkom!

Bij het maken van deze folder is extra zorg besteed aan de leesbaarheid door met veel contrast te werken.

DAG VAN DE ARCHITECTUUR

ABC Architectuurcentrum Haarlem

Groot Heiligland 47 2011 EP Haarlem
tel 023 534 05 84 / info@architectuurhaarlem.nl
www.architectuurhaarlem.nl toegang gratis
geopend: di-za 12.00-17.00 / zo 13.00-17.00

Samenstelling programma:

Ed Bijman, Deniz Sukur, Henk Geist, Francien van Heijst, Pauline van Heuven, Henk Meijer, Rob Mol, Jurgen van der Ploeg, Carla van Twuijver, Wouter Kabbes, Nick de Waart en Gabriël Verheggen

Grafisch ontwerp:

Maud van Gool (kamer12.nl)
Adam Lapunik (ontwerp symbolen)

Fotografie:

(Boerhaavewijk) Studio dmau en AP+E
(Koningscarré) Martijn Vonck Fotografie

Met dank aan:

Alle presentatiegevers, deelnemende bureaus en betrokkenen

Hoofdsponsors ABC:

AM Wonen; BPD, Regio Noord-West; Dura Vermeer Bouw Midden West; Etro Vastgoedzorg; Hemubo; HBB Groep; Hoorne Vastgoed; Pot Jonker Advocaten

Bijzondere relaties:

Gemeente Haarlem, Pré Wonen, Ymere, Elan Wonen en Woningbedrijf Velsen

